

LATVIJAS UN EIROPAS ABC

Aa **AUSTRIJA**
AIZSARDZĪBA
 Par Latvijas drošību rūpējas ikviens Latvijas iedzīvotājs, Nacionālie bruņotie spēki un sabiedrotie NATO.

AUGLI – programma "Piens un augļi skolai" nodrošina skolēniem iespēju saņemt bezmaksas augļus un dārzeņus.

Āā **ĀRZEMES** – zemes un valstis, kas atrodas aiz savas zemes, valsts robežām.
ĀRSTS – Latvijā strādājoti labi ārsti. Katru gadu pie mums brauc vairāki simti citu valstu studentu mācīties medicīnu.

Bb **BELGIJA**
BULGĀRIJA
BRĪVĪBA
 Ľauj rīkoties un uzvesties pēc saviem uzskatiem, nepakļaujoties kādai varai, taču ievērojot citu cilvēku tiesības.

BALTIJAS JŪRA
 Latvija atrodas pie Baltijas jūras.
BALSTSIESĪBAS
 Personas tiesības balsot, lemt, izteikt savu viedokli. Arī Tu vari balsot – par skolēnu pašpārvaldi, klases vecāko un cītiem jautājumiem.

Cc **CILVĒKS**
CIENA – attieksme un izturēšanās pret cītiem, atzīstot citu spējas, zināšanas un šo cilvēku vērtību.

Čč **ČEHIJA**
ČEMPIONS
 Latvijas vārdu pasaulē nes dažādu sporta veidu čempioni un izcili sportisti: Martins Dukurs, Aliona Ostapenko, u.c.

Dd **DĀNIJA**
DEPUTĀTI
 Tautas pārstāvji, kurus tauta ievēlē vēlēšanās pašvaldībā, Saeimā un Eiropas Parlamentā.
DEMOKRĀTIJA – politiska iekārta, kurā vara pieder tautai. Latvija un citas Eiropas Savienības valstis ir demokrātiskas.

Ee **EIROPAS DIENA** **9. maijs**
EIRO
 Tā ir oficiālā valūta 20 Eiropas Savienības dalībvalstis, arī Latvijā.
EIROPA – pasaules daļa, kas atrodas Eiropas kontinentā.

Ēē **ĒKA**
 Eiropas Parlaments Strasbūrā.

Ff **FRANCIJA**
FAKTS
 Reāls, patiess notikums, parādība.

Gg **GRIEKIJA**
GALVASPILSĒTA
 Latvijas galvaspilsēta ir Rīga. Igaunijas galvaspilsēta ir Tallina, Lietuvas galvaspilsēta ir Vilnius.

Gg **ĢIMENE**
GERBONIS
 Latvijas ģerbonis.

Hh **HORVĀTIJA**
HIMNA – Latvijas himna ir "Dievs, svētī Latviju". To sacerējis Baumaņu Kārlis.

Ii **ITĀLIJA**
IGAUNIJA
IEDZĪVOTĀJI
 Eiropas Savienības valstu iedzīvotājus vieno kopējas vērtības, tiesības un pienākumi.

Ii **ĪPAŠĪBAS**
 Mums katram ir kāda īpašība, kas padara mūs īpašus. Kādas mūsu īpašības citam patīk vairāk, citas – mazāk.

Jj **JŪTAS**
 Ikvienai dzīvai būtnei ir jūtas, ko citi nedrīkst aizskart.

Kk **KALNS** – Latvijas augstākais kalns ir Gaiziņš. Tā augstums ir 312 m. Augstākais kalns Eiropas Savienībā ir Monblāns (Francija) – 4807 m.

Kk **ĶEKATAS**
 Eiropas Savienībā ikviens valsts saglabā savas kultūras tradīcijas. Latviešu sentēvu tradīcija ir ķekatās iešana. Cītās valstis nozīmīga tradīcija ar pārģerbšanos ir karnevāls.

Ll **LATVIJA**
LIETUVA
LUKSEMBURGA
LIKUMS
 Likums Latvijā pieņem Saeima.

Ll **ĻAUDIS**
 Eiropas Savienībā dzīvo apmēram 448 miljoni ļaužu. Vācijā dzīvo vairāk nekā 80 miljoni ļaužu. Tā ir lielākā Eiropas Savienības valsts iedzīvotāju skaita ziņā.

Mm **MALTA**
MIERS – Eiropas Savienība tika izveidota, lai izbeigtu karus Eiropas valstu starpā un nodrošinātu ilglaičīgu mieru.
MOTO – Eiropas Savienības moto ir "Vienoti dažādibā". Moto raksturo galveno Eiropas Savienības ideju.

Nn **NĪDERLANDE**
NOTEIKUMI
 nosaka, ko drīkst vai nedrīkst darīt. Noteikumi ir arī ģimenē, klasē un skolā.

Nñ **NEMT**
 Lai tavās domas nemtu vērā, ir svarīgi tās pateikt!

Oo **OZOLS**
 Latvijas nacionālie koki ir liepa un ozols.
ODA – cildinošs, svīnings dzejolis, kas veltīts kādam nozīmīgam notikumam vai personai. Eiropas Savienības himnas nosaukums ir "Oda priekam".

Pp **POLIJA**
PORTUGĀLE
PASE – personu apliecināšanas dokuments. Pase vai identifikācijas karte (ID) jānem līdzi, dodoties ceļojumā.
POLITIKA – sabiedrības un valsts vadišana, valsts lietu kārtošana, attiecības starp dažādiem sabiedrības slāniem, dažādām tautām un valstīm.

Rr **RUMĀNIJA**
ROBEŽĀ – uz lielākās daļas Eiropas Savienības valstu savstarpējām robežām nav robežkontroles, tāpēc ir vieglāk ceļot. To sauc par Šengenas zonu.

Ss **SOMIJA**
SPĀNIJA
SLOVĀKIJA
SLOVĒNIJA
SKOLA – vieta, kur apgūt zināšanas un prasmes, darboties skolas pašpārvaldē, piedalīties skolas dzīves uzlabošanā.

Šš **ŠŪMANS**
 Lai izbeigtu karus Eiropas valstu starpā, 1950. gada 9. maijā Robērs Šūmans teica: "Pieliek karot! Eiropai jābūt vienotai." Tas ir izdevies!

Tt **TAUTA**
 Vēsturiski izveidojusies cilvēku kopība, kurai ir kopīga valoda, apdzīvota teritorija u.c.

Uu **UNGĀRIJA**
UPE – Latvijas likteņupe ir Daugava. Garākā Eiropas upe ir Volga. Otra garākā upe Eiropā ir Donava. Tā tek caur desmit Eiropas valstīm un caur četriem valstu galvaspilsētām.

Ūū **ŪDENSZĪME**
 Eiro banknošu izgatavošanā izmanto modernas iespiedtehnoloģijas. Banknotēm ir arī vairāki labi saskatāmi elementi, kas tās nodrošina pret viltos – piemēram, ūdenszīmes.

Vv **VĀCIJA**
VALSTS VALODA
 Latvijā valsts valoda ir latviešu valoda.
VĒLĒŠANAS – demokrātiska rīcība, kurā vēlētājs nobalso par saviem pārstāvjiem, piemēram, klasē, skolā, pašvaldībā, Saeimā un Eiropas Parlamentā.

Zz **ZVIEDRIJA**
ZALĀ DOMĀŠANA
 Videi saudzīgs dzīvesveids.

Žž **ŽURNĀLISTS**
 vāc faktus un informāciju, apkopo, apraksta un vēsta to plašākai sabiedrībai. Atklāj notikumu būtību un pazīsto to kādam lielākam cilvēku kopumam – pilsētai, valstij, kontinentam, pasaulei. Žurnālisti strādā laikrakstos, žurnālos, radio un televīzijā, kā arī internētā.

